

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 20.12.2006
Sayı : 1396

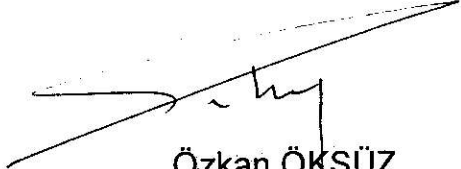
2/917
28505-65054

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Özkan ÖKSÜZ
Konya Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Ums Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilişim ve Teknoloji
Tarih	23.12.2006 21/917
Md. Y.	Müdür
	
BASKAN	

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 172 nci maddesinde yer alan "Devlet Tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirleri alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder." Hükmü doğrultusunda tüketicilerin daha etkin bir şekilde korunmasını ve kanunların uygulanmasını sağlamak amacıyla Tüketici Hukuku Mevzuatı oluşturulmuştur. Bu çerçevede 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur. Daha sonra da 4822 sayılı Yasa ile yapılan değişikliklerle tüketiciler koruma altına alınmıştır.

Avrupa Birliği ile müzakerelerin devam ettiği bu süreçte Avrupa Birliği'nin "Tüketici Koruma Politikasının" sonucu olan 13 adet direktifin öngörülen değişikliklerle birlikte "Türk Ticaret Hukuku" ile tam uyumlu hale getirilmesi gereği ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Ancak iktisadi ve sosyal alandaki öngörülmeleyen gelişmeler ile serbest piyasa ekonomisi şartları nedeniyle tüketiciler bazı alanlarda sorunlar yaşamaya devam etmektedir. Serbest piyasa ekonomisi çerçevesinde var olan rekabet koşulları çerçevesinde firmalar, rekabet güçlerini ve pazar paylarını arttırmak için satış artırıcı politikalara başvurmaktadırlar. Bu politikalar içinde en yaygın olanı ise indirimli satış uygulamalarıdır.

Tüketiciyi korumaya yönelik Kanunlar çıkarılmış olsa da indirimli ve tasfiye satışlarıyla ilgili hala yasal boşluklar bulunmaktadır. Bunun bilincinde olan bazı firma sahipleri istedikleri şekilde ve istedikleri zaman indirimli satış yapabilmektedirler. Halbuki Avrupa Birliği ülkelerinde indirimli ve tasfiye satışları belirli dönemlerde ve belirli bir sürede yapılmaktadır. Örneğin Fransa'da sezon sonu satışlar her takvim yılında iki dönemde, altı haftayı geçmeyecek şekilde sınırlandırılmıştır. Fransa'daki kış indirim dönemi Ocak başı ile Şubat ortası arasında gerçekleşirken yaz indirim dönemi ise Temmuz başı ile Ağustos ortası arasında yapılmaktadır. Bu hükümlere uymayanlara ağır para cezaları verilmektedir. Örneğin Yunanistan'da aksi davranışlarda bulunan işletmelere ihlalin ağırlığına, tekrarlama sıklığına göre yerel yönetiminin valisi tarafından 1.000-100.000 Euro arasında para cezası verilmektedir.

Ülkemizdeki indirimli ve tasfiye satışlarının belirli bir dönemi ve süresi olmadığından piyasalarda bir düzensizlik oluşmakta, tüketiciler yanıltılmakta ve tüketiciler üzerinde olumsuz tüketim eğilimleri oluşturabilmektedir. Bütün bu durumlar karşısında tüketiciyi yanıltan, haksız rekabet oluşturan firmalara karşı uygulanan idari ve maddi yaptırımlar yetersiz kalmaktadır.

İndirimli satış ilan ve reklamlarında "%70-80 indirim", "zararına satışlar" şeklinde duyurularla satış yapan bir kısım firmalar, indirimli satışlarını tüm yıla yayabildikleri gibi yapmış oldukları %15-20 lik indirimi, çeşitli yöntemlerle %70-80 oranında indirim yapılmış gibi göstermektedirler. Böylece tüketiciler hem aldatılmakta hem de psikolojik etki altına alınarak aşırı tüketim teşvik edilmektedir. Ayrıca aşırı düşük fiyatlarla satış ya da indirim yapan firmalar,

ticari alanda rekabet koşullarını olumsuz etkilemektedir.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın Evrensel Tüketici Hakları Beyannamesi'nden Uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütü'nün temel tüketici hakları çerçevesinde benimsenen ve evrensel kabul gören tüketici hakları göz önüne alınarak ülkemizde indirimli ve tasfiye satışlarıyla ilgili yasal boşlukların doldurulması gerekmektedir. Getirilen bu yasal düzenlemeyle, sosyal ve iktisadi hayattaki gelişmeler karşısında tüketicilerin daha etkin bir şekilde korunması, mevcut olan indirimli ve tasfiye satışlarının sonuçlarının ortadan kaldırılması, indirimli satışların disiplin altına alınması, firmalar arası haksız rekabetin önlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- indirimli ve tasfiye satışlarının tarifi yapılmıştır.

Madde 2- Mevsim değişmeleri nedeniyle yapılacak indirimli satışların ve tasfiye satışlarının dönemleri ve süreleri belirlenmiştir. indirimli satış esnasında indirimden önceki fiyat ile indirimli fiyatın etiket, fiyat ve tarife listelerinde birlikte gösterilmesi mecburiyeti getirilerek yüzde olarak ne kadar indirim yapıldığının tüketiciler tarafından görülmesi temin edilecektir. Ayrıca, indirimli ve tasfiye satışlarına ilişkin ticari reklam ve ilanlarda indirim döneminin başlangıç ve bitiş tarihinin belirtilmesi mecburiyeti getirilerek tüketicilerin bilgi edinme hakkının tesis edilmesi, ticari firmalar arasında haksız rekabetin önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 3- Yasal düzenlemeye aykırı davrananlar hakkında yasal bütünlük sağlamak üzere idari para cezası düzenlenmiştir.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"r) indirimli satışlar: Perakende satışlarda geçerli olmak üzere, mevsim değişimleri, ticari faaliyetlerin tasfiyesi, işyeri değişikliği yada benzer nedenlerle indirim miktarı veya oranı ile yapılan satışlar,"

"s) Tasfiye satışları: Herhangi bir nedenden dolayı bir ticari işletmenin sahip olduğu bütün ürünlerin fiyat indirimleri yoluyla elden çıkarılması şeklinde yapılan satışlar,"

MADDE 2- 4077 sayılı Kanuna 12 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"İndirimli Satışlar

Madde 12/A- Mevsim değişmesi nedeniyle öngörülen indirimler, yaz ve kış indirimi olarak Ticaret ve Sanayi odalarının belirleyeceği tarihleri arasında geçerlidir. Diğer indirimlerde bu süre bir ayı geçemez."

İndirimli satışa konu edilen mal ve hizmetlerin indirimli satış fiyatı, etiket, fiyat ve tarife listelerinde indirimden önceki fiyatı ve indirim onayıyla birlikte gösterilir.

İndirimli satışlara ilişkin ticari reklam ve ilanlarda indirim döneminin başlangıç ve bitiş tarihinin belirtilmesi zorunludur.

İşletmeler mevcut olmayan mallar yada duyuruda belirtilen dönemde sunulmayacak olan bir hizmet için fiyat indirimi duyurusu yapamazlar."

"Tasfiye Satışları

Madde 12/B- Bir işletme tasfiye satışı yapabilmek için bulunduğu bölgedeki Ticaret ve Sanayi Odalarından izin almak zorundadır.

İzin alındıktan sonraki 6 aylık süre içerisinde tasfiye satışları iki ayı aşmayacak bir sürede tamamlamalıdır.

İzine başvurulurken tasfiye satışları esnasında indirimle satılacak ürünlerin envanteri Ticaret ve Sanayi Odalarına sunulması zorunludur. Tasfiye satışları esnasında envanteri önceden bildirilmeyen ürünler satışa sunulamaz".

Madde 3- 4077 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"7 nci maddenin dördüncü ve altıncı fıkraları ile 8, 12/A ve 12/B maddelerinde belirtilen yükümlülöklere aykırı hareket edenler hakkında 15.000 YTL. idari para cezası uygulanır."

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlöğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.